

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2196

Warszawa, 10 grudnia 2025 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią posel Darię Gosek-Popiołek.

(-) Włodzimierz Czarzasty; (-) Jacek Czerniak; (-) Agnieszka Dziemianowicz-Bąk; (-) Daria Gosek-Popiołek; (-) Katarzyna Kotula; (-) Piotr Kowal; (-) Anita Kucharska-Dziedzic; (-) Marcin Kulasek; (-) Łukasz Litewka; (-) Wanda Nowicka; (-) Dorota Olko; (-) Arkadiusz Sikora; (-) Wiesław Szczepański; (-) Andrzej Szejna; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Tomasz Trela; (-) Katarzyna Ueberhan; (-) Joanna Wicha; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Anna Maria Żukowska.

USTAWA

z dnia ...

o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody

Art. 1. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 26 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są udostępniane dla ludności, z wyłączeniem odpowiedzialności zarządcy lasu wobec osób korzystających z tego udostępnienia za szkody na mieniu, zdrowiu lub życiu, niewynikające z naruszenia obowiązków określonych w art. 26b.”;

- 2) po art. 26 dodaje się art. 26a i art. 26b w brzmieniu:

„Art. 26a. Osoby przebywające na terenie lasu obowiązane są do zachowania należytej staranności w celu ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych osób, a w szczególności do:

- 1) zapoznania się z zasadami korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia i ich przestrzegania;
- 2) stosowania się do znaków nakazu i zakazu umieszczanych przez zarządców lasów;
- 3) zachowania ostrożności, dostosowanej do własnych umiejętności, kondycji fizycznej, wyposażenia oraz okoliczności, w tym stanu lasu i warunków atmosferycznych;
- 4) bezzwłocznego informowania odpowiednich służb ratowniczych lub zarządców lasów o zaistniałym wypadku lub innych zdarzeniach, mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo osób.

Art. 26b. 1. Zarządca lasu umieszcza w ogólnie dostępnym miejscu na terenie lasu informacje dotyczące:

- 1) zasad korzystania z udostępnionego obszaru leśnego;
 - 2) ograniczeń w korzystaniu z udostępnionego obszaru leśnego;
 - 3) ryzyka związanego z korzystaniem z udostępnionego obszaru leśnego, w szczególności ryzyka związanego z upadkiem drzew lub ich części;
 - 4) sposobu powiadamiania o wypadkach wraz z numerami alarmowymi.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1 na tablicach umieszcza się:
- 1) przy drogach wjazdowych do lasu oraz innych ogólnodostępnych miejscach zwyczajowo wykorzystywanych do wejścia do lasu,
 - 2) przy parkingach leśnych,
 - 3) znajdujących się w lesie polach biwakowych oraz kempingach.

3) w art. 35 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Odpowiedzialność za stan lasu, o której mowa w ust. 1, nie obejmuje odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu osób trzecich, spowodowane w lesie przez zjawiska i procesy naturalne, w szczególności przez warunki atmosferyczne.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940, z 2025 r. poz. 884) w art. 12 dodaje się ust. 1a-1b w brzmieniu:

„1a. Dyrektor parku narodowego nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) wypadki zaistniałe na obszarze parku narodowego poza miejscami udostępnianymi, z wyłączeniem wypadków przy pracy pracowników Służby Parku Narodowego;
- 2) wypadki spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne, w szczególności spowodowane przez warunki atmosferyczne, o ile dochował wymogów, o których mowa w ust. 1b.

1b. Dyrektor parku narodowego umieszcza w ogólnie dostępnym miejscu na terenie parku, w szczególności przy wejściach na szlaki turystyczne, na parkingach leśnych, miejscach biwakowych oraz w punktach informacyjnych parku informacje dotyczące ryzyka związanego z korzystaniem z udostępnionego obszaru oraz sposobów powiadamiania o wypadkach wraz z numerami alarmowymi.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projekt ustawy odpowiada na potrzebę jednoznacznego uregulowania zasad odpowiedzialności zarządców lasów i parków narodowych za wypadki powstałe na skutek zjawisk i procesów naturalnych. Obecny stan prawny jest nieprecyzyjny, co prowadzi do utrwalonej linii orzeczniczej obciążającej zarządców odpowiedzialnością za zdarzenia losowe, a w konsekwencji do presji na usuwanie drzew martwych i biocenotycznych oraz do powstawania sporów sądowych i wieloletnich postępowań karnych i cywilnych.

Projekt wprowadza jasny model zarządzania ryzykiem – doprecyzowuje zakres odpowiedzialności, nakłada obowiązki informacyjne po stronie zarządców oraz obowiązek zachowania należytej staranności po stronie użytkowników lasu. W praktyce zmiana polega na odejściu od odpowiedzialności za skutki działania sił natury, o ile zarządca dopełni ustawowych obowiązków informacyjnych.

Skutkiem prawnym jest usunięcie luk interpretacyjnych, zwiększenie pewności prawa i wzmocnienie transparentności zasad korzystania z terenów leśnych oraz parków narodowych. Skutki społeczne obejmują poprawę bezpieczeństwa i świadomości odwiedzających przy jednoczesnym utrzymaniu powszechnego dostępu do lasów. Skutki gospodarcze i finansowe to redukcja kosztów odszkodowań i postępowań spornych dla Lasów Państwowych i parków narodowych przy bardzo niewielkich wydatkach związanych z oznakowaniem.

Przyjęcie projektu ustawy będzie miało następujące skutki:

1. Gospodarcze – redukcja kosztów związanych z odszkodowaniami i procesami sądowymi wobec Lasów Państwowych i parków narodowych.
2. Prawne – doprecyzowanie zakresu odpowiedzialności zarządców, usunięcie „efektu mrozącego” w gospodarce leśnej i ochronie przyrody.
3. Środowiskowe – stworzenie warunków do zachowania drzew biocenotycznych, martwego drewna i mikrosiedlisk, co jest niezbędne dla realizacji celów ochrony przyrody i zgodności z prawem UE.
4. Finansowe dla sektora publicznego – projekt nie generuje wydatków po stronie budżetu czy JST. Jedynym obciążeniem będzie przygotowanie, rozmieszczenie i utrzymywanie tablic informacyjnych w miejscach wskazanych w projekcie ustawy. Nakłady te są jednak niewspółmiernie niższe od obecnych kosztów związanych z odszkodowaniami i obsługą sporów.

W projekcie ustawy nie znajdują się upoważnienia ustawowe do wydania aktów wykonawczych.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, w szczególności z dyrektywą siedliskową 92/43/EWG i dyrektywą ptasią 2009/147/WE, które wymagają zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków.

Projekt nie był konsultowany społecznie, lecz podstawą projektowanych zmian jest opinia Państwowej Rady Ochrony Przyrody – Komisji ds. Prawa Ochrony Przyrody (PROP-KPOP/2024-06), wskazująca na konieczność uregulowania odpowiedzialności za wypadki w lasach i parkach narodowych. Projekt uwzględnia główne postulaty PROP, rozwijając je i doprecyzowując w zakresie obowiązków informacyjnych i zakresu odpowiedzialności w parkach narodowych.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Daria Gosek - Popiołek

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Projektowana ustawa stanowi odpowiedź na istniejący problem, sygnalizowany, m.in. przez Państwową Radę Ochrony Przyrody (opinia PROP-KPOP/2024-06 z dnia 22 lipca 2024 r.), dotyczący potrzeby jednoznacznego uregulowania odpowiedzialności zarządców lasów i parków narodowych za bezpieczeństwo osób korzystających z tych obszarów. Z jednej strony brak jest przepisów precyzujących zasady tej odpowiedzialności, zaś z drugiej strony sądy wobec tego braku sięgają po przepisy o wysokim stopniu ogólności i - jak wskazuje PROP w swojej analizie - utrwała się linia orzecznicza, oparta w szczególności na art. 35 ustawy o lasach, prowadząca do obciążania zarządców odpowiedzialnością za wypadki spowodowane losowymi zdarzeniami w lasach – takimi jak przewrócenie się drzewa lub odłamanie konaru.

W latach 2019–2024 wypłacono z tego tytułu blisko 6 mln zł odszkodowań tylko na terenach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Istotnym przy tym problemem są długotrwałe postępowania sądowe, prowadzone zarówno w sprawach cywilnych, jak i karnych. Przykładem jest sprawa Nadleśnictwa Ciechanów z 2008 r., w której sąd zasądził 200 tys. zł odszkodowania za śmierć osoby spowodowaną upadkiem drzewa. W zakresie odpowiedzialności karnej wskazać można sprawę z Ojcowskiego Parku Narodowego, gdzie po wypadku śmiertelnym w 2012 r. dyrektor parku został oskarżony o narażenie życia i zdrowia (art. 160 k.k.) i przez sześć lat toczył się proces karny, zakończony uniewinnieniem. Choć ostateczne rozstrzygnięcia bywały korzystne dla zarządców, sam udział w postępowaniach wieloletnich, z perspektywą odpowiedzialności karnej, tworzy silny „efekt mrożący”.

Mamy zatem do czynienia ze stanem niejasności prawnej i konfliktu wartości między oczekiwaniem zapewnienia pełnego bezpieczeństwa a obowiązkiem ochrony przyrody. W praktyce prowadzi to do masowego usuwania drzew martwych, sędziwych i biocenotycznych, kluczowych dla różnorodności biologicznej i stabilności ekosystemu. Z perspektywy wartości przyrodniczej są one bardzo cenne i należy je zachować, z perspektywy zaś ewentualnej odpowiedzialności za upadek tych drzew na skutek np. warunków atmosferycznych rośnie wśród zarządców lasów presja na usuwanie takich drzew.

Należy przy tym podkreślić, że zachowanie i ochrona naturalnych procesów w lasach stanowią szczególną wartość przyrodniczą. Dotyczy to zwłaszcza rezerwatów przyrody, w których jednym z podstawowych celów jest utrzymanie procesów naturalnych. Badania naukowe wykazują, że spontaniczna regeneracja lasu po zaburzeniach, takich jak huragany czy wiatrolomy, ma kluczowe znaczenie dla różnorodności biologicznej. Thorn i in. (2014), badając zniszczone przez huragan świerczyny Lasu Bawarskiego, wskazali, że uprzątnięcie drzew prowadzi do spadku różnorodności chrząszczy saproksylicznych, rekomendując pozostawianie powiatrolomowych drzew także w lasach gospodarczych. Podobne wnioski wynikają z badań Michalova i in. (2017) oraz Jonašova i in. (2010). W Polsce przykładem jest Las Ochronny Szast, gdzie pozostawiono zniszczony drzewostan, co umożliwiło powstanie odnowień zdrowszych, bardziej zróżnicowanych gatunkowo, wiekowo i przestrzennie, odporniejszych na gatunki synantropijne. Dlatego tak istotne jest, aby prawo umożliwiała ochronę procesów naturalnych, z jednoczesnym urealnionym określeniem zasad odpowiedzialności za stan lasu.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

- Tak
- Nie

W toku analiz brano pod uwagę możliwość pozostawienia obecnych przepisów bez zmian oraz wprowadzenia jedynie doprecyzowanych obowiązków informacyjnych po stronie zarządców lasów i parków narodowych. Rozwiązania te uznano jednak za niewystarczające, ponieważ – jak wskazuje opinia Państwowej Rady Ochrony Przyrody – nie usuwałyby utrwalonej linii orzeczniczej wiążącej odpowiedzialność za „stan lasu” z odpowiedzialnością za wszelkie wypadki spowodowane zjawiskami naturalnymi. PROP podkreśla, że bez zmiany ustawowej takie podejście nadal prowadziłoby do presji na wycinanie drzew biocenotycznych oraz do utrzymywania „efektu mrozącego”. Z tego powodu alternatywne warianty nie mogły zostać uznane za skuteczne i zdecydowano się na kompleksową zmianę ustawową doprecyzującą zarówno zakres odpowiedzialności, jak i obowiązki informacyjne.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Projektowana ustawa zmierza do uporządkowania, zrationalizowania i sprecyzowania zasad odpowiedzialności poprzez:

- doprecyzowanie art. 26 ustawy o lasach i dodanie art. 35 ust. 1a – wprost wskazujące, że zarządca nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne, o ile dopełni obowiązków informacyjnych;
- wprowadzenie art. 26a – nakładającego na osoby przebywające w lasach obowiązek zachowania należytej staranności;
- wprowadzenie art. 26b – ustanawiającego obowiązki informacyjne po stronie zarządcy lasu, w szczególności w zakresie oznakowania ryzyk i zasad korzystania z obszaru;
- doprecyzowanie art. 12 ustawy o ochronie przyrody – wprowadzające regulacje analogiczne w parkach narodowych, z dodatkowym rozróżnieniem wypadków w miejscach udostępnionych i poza nimi.

Rozwiązania te realizują model zarządzania ryzykiem postulowany w opinii PROP: akceptacja określonego poziomu ryzyka naturalnego, przy równoczesnym nałożeniu na zarządców obowiązków informacyjnych, a na użytkowników – obowiązku zachowania należytej staranności. Nowelizacja wpisuje się w europejskie standardy, m.in. model skandynawski. Jak słusznie wskazuje PROP, „[n]ielimitowany i niekontrolowany dostęp do lasów musi wiązać się z

odpowiedzialnością za bezpieczeństwo własne osób wchodzących do lasu. Rozwiązania przenoszące większość odpowiedzialności za takie zdarzenia na osoby korzystające z lasu istnieją w wielu krajach zachodnich, jeśli zapewniają one obywatelom prawo swobodnego dostępu do lasów w ramach tzw. all men's right (np. Wielka Brytania, Szwecja, Finlandia, Norwegia, Dania). Zarządcy są jednak często zobowiązani do umieszczania w miejscach publicznych informacji o obowiązujących zasadach korzystania z lasu i ewentualnych ryzykach”.

Projektowana ustawa odwołuje się też do polskich regulacji dotyczących bezpieczeństwa w górach i na wodach, w których przyjęto analogiczną triadę: obowiązki informacyjne po stronie zarządcy, podwyższona odpowiedzialność indywidualna użytkownika, akceptacja ryzyka naturalnego. Chodzi tu o:

- ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz.U. 2023 poz. 1154 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. 2023 poz. 714 z późn. zm.).

Zmiana art. 26 ust. 1 ustawy o lasach doprecyzowuje, że lasy stanowiące własność Skarbu Państwa są udostępniane społeczeństwu, a zarządca nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z działania sił natury, poza przypadkami naruszenia obowiązków informacyjnych określonych w nowym art. 26b.

Dodanie art. 26a ustanawia obowiązki osób przebywających w lasach: zapoznanie się z zasadami korzystania, stosowanie się do oznakowania, dostosowanie zachowania do warunków i niezwłoczne informowanie o zdarzeniach. Jest to rozwiązanie wzorowane na ustawach dotyczących bezpieczeństwa w górach i na wodach, a jednocześnie zgodne z propozycjami PROP.

Dodanie art. 26b nakłada na zarządców lasów obowiązek zamieszczania informacji o zasadach korzystania, ograniczeniach i ryzykach. W projekcie doprecyzowano miejsca, w których mają być umieszczane tablice – m.in. przy drogach wjazdowych, parkingach, polach biwakowych i kempingach – co odpowiada standardom zarządzania ryzykiem. Przy projektowaniu tego przepisu posłkowano się już istniejącymi rozwiązaniami prawnymi, w szczególności § 39 ust. 20 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 822, z późn. zm.). Przepis ten nakłada na właścicieli, zarządców lub użytkowników lasów obowiązek umieszczania tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących ochrony przeciwpożarowej w szczególności przy parkingach leśnych oraz innych miejscach wyznaczonych do postoju pojazdów w lesie, ogólnodostępnych miejscach w lesie wyznaczonych do rozpalania ognia, znajdujących się w lesie polach biwakowych oraz kempingach.

Dodanie art. 35 ust. 1a jednoznacznie przesądza, że odpowiedzialność nadleśniczego za stan lasu nie obejmuje szkód spowodowanych przez procesy naturalne (np. silny wiatr, rozkład martwego drewna, osłabienie drzewa), o ile dopełnione zostały obowiązki informacyjne.

W art. 12 ustawy o ochronie przyrody dodaje się ust. 1a i 1b. Ust. 1a wyłącza odpowiedzialność dyrektora parku narodowego za wypadki poza miejscami udostępnionymi oraz za zdarzenia spowodowane przez siły natury, pod warunkiem dochowania obowiązków określonych w ust. 1b. Ust. 1b nakłada obowiązki informacyjne, analogiczne do tych wprowadzanych wobec zarządców lasów. Rozwiązanie to rozwija propozycję PROP, precyzując różnicę między miejscami udostępnionymi i nieudostępnionymi w parku, a także wprost określa miejsca, w których zamieszczane mają być informacje o ryzyku. Określenie tego wprost w ustawie pozostaje istotne z uwagi na konieczność precyzyjnego przesłanek wyłączenia odpowiedzialności.

Uzasadnienie do art. 3

Przepis określa 3-miesięczne *vacatio legis*, co pozwoli zarządom lasom i dyrektorom parków narodowych na dostosowanie praktyk w zakresie oznakowania i przygotowania wymaganych informacji.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projekt oddziałuje przede wszystkim na szeroką grupę osób korzystających z lasów i parków narodowych, a więc na gospodarstwa domowe, rodziny, osoby aktywne fizycznie i turystycznie, a także grupy zorganizowane, takie jak turyści, rowerzyści, osoby spacerujące, harcerze czy uczestnicy zajęć edukacyjnych. Ze względu na powszechny i nieograniczony dostęp do lasów, liczebność tej grupy jest bardzo wysoka i obejmuje w praktyce znaczną część społeczeństwa. W opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody wskazano, że intensywność korzystania z lasów istotnie wzrosła zwłaszcza po okresie pandemii, a parki narodowe i lasy państwowe należą do najczęściej odwiedzanych terenów rekreacyjnych w kraju.

Wprowadzenie wyraźnych obowiązków informacyjnych oraz obowiązków należytej staranności po stronie odwiedzających wpływa na zwiększenie świadomości ryzyka związanego z przebywaniem w terenach leśnych i wzmacnia poczucie bezpieczeństwa użytkowników. Jednocześnie ograniczenie nieuzasadnionej presji na masową wycinkę drzew martwych i biocenotycznych poprawi warunki korzystania z lasów jako przestrzeni rekreacyjnej oraz wpłynie pozytywnie na odbiór społeczny ochrony przyrody, co ma znaczenie dla utrzymania wysokiej jakości przestrzeni publicznej o charakterze przyrodniczym. Projekt przyczynia się także do zmniejszenia konfliktów społecznych związanych z wycinką drzew w parkach narodowych i wzdłuż szlaków turystycznych.

Źródła danych wykorzystane do oceny skutków społecznych obejmują uzasadnienie projektu ustawy oraz opinię PROP-KPOP/2024-06, w których przedstawiono zarówno dane o skali wypadków i wypłaconych odszkodowaniach, jak i analizę wzrostu zainteresowania społeczeństwa korzystaniem z terenów leśnych. Założono, że natężenie ruchu turystycznego i rekreacyjnego w lasach utrzyma się na poziomie z ostatnich lat, co znajduje potwierdzenie w przedstawionych w opinii PROP obserwacjach dotyczących trendów społecznych.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projektowane rozwiązania oddziałują na sferę gospodarczą przede wszystkim poprzez zmianę warunków prowadzenia działalności przez zarządców lasów i parków narodowych, w tym Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz jednostki parków narodowych. Wprowadzenie jednoznacznych zasad odpowiedzialności oraz obowiązków informacyjnych eliminuje obecną niepewność regulacyjną, która, jak wskazuje Państwowa Rada Ochrony Przyrody, prowadzi obecnie do „efektu mrożącego” w zakresie decyzji gospodarczych i inwestycyjnych zarządców lasów, szczególnie dotyczących pozostawiania drzew biocenotycznych, przebiegu szlaków czy lokalizacji infrastruktury turystycznej.

Projekt zmniejsza również skalę potencjalnych kosztów odszkodowawczych ponoszonych przez Lasy Państwowe i parki narodowe, co ma znaczenie dla stabilności ich gospodarki finansowej. Dane za lata 2019–2024 wskazują, że na terenach Lasów Państwowych wypłacono z tytułu wypadków spowodowanych upadającymi drzewami blisko 6 mln zł. Ograniczenie odpowiedzialności do sytuacji związanych z naruszeniem obowiązków informacyjnych pozwala przewidywać stopniowe zmniejszanie tych kosztów w kolejnych latach, co zwiększa efektywność gospodarowania zasobami publicznymi.

Projekt nie wywołuje wpływu na przedsiębiorców, ponieważ nie nakłada na nich żadnych nowych obowiązków ani nie wpływa na funkcjonowanie rynku pracy. Nie oddziałuje również na procesy takie jak produktywność, inflacja czy inwestycje prywatne. Możliwe jest natomiast pośrednie zwiększenie przewidywalności warunków funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność turystyczną na terenach leśnych, w tym wypożyczalni sprzętu, organizatorów wycieczek, gospodarstw agroturystycznych czy lokalnych przedsiębiorców obsługujących ruch turystyczny. Jasne określenie zasad odpowiedzialności zwiększa bezpieczeństwo prawne zarówno użytkowników, jak i podmiotów oferujących usługi na terenach objętych udostępnieniem.

Wpływ finansowy projektu na gospodarkę należy ocenić jako neutralny lub pozytywny. Koszty związane z przygotowaniem i utrzymaniem tablic informacyjnych są niewielkie w skali całego sektora, natomiast redukcja wydatków na obsługę sporów odszkodowawczych może przynieść wymierne oszczędności.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projektowane rozwiązania mają bardzo ograniczony a w dłuższej perspektywie pozytywny wpływ na sektor finansów publicznych. Wprowadzenie jednoznacznych zasad odpowiedzialności zarządców lasów i parków narodowych oraz obowiązków informacyjnych wiąże się z koniecznością przygotowania i utrzymania tablic informacyjnych w miejscach wskazanych w ustawie. Koszt ten będzie ponoszony przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz dyrektorów parków narodowych i będzie miało charakter niewielki w stosunku do obecnych wydatków związanych z obsługą postępowań i wypłat odszkodowań.

Dane przekazane w opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody pokazują, że w latach 2019–2024 Lasy Państwowe wypłaciły blisko 6 mln zł z tytułu wypadków spowodowanych upadającymi drzewami. Utrwalona linia orzecnicza prowadząca do obciążania zarządców odpowiedzialnością za zdarzenia o charakterze naturalnym generuje powtarzalne koszty oraz wymaga zaangażowania zasobów w długotrwałe postępowania sądowe. Doprecyzowanie zasad odpowiedzialności, w tym wyłączenie jej w przypadku zdarzeń wywołanych siłami przyrody przy jednoczesnym wykonaniu obowiązków informacyjnych, pozwala przewidywać stopniowe ograniczanie tych kosztów. Przede wszystkim zmniejszy się liczba roszczeń kierowanych do Lasów Państwowych i parków narodowych, a tym samym obciążenia finansowe z nimi związane.

Projekt nie wpływa bezpośrednio na budżet państwa ani na budżety jednostek samorządu terytorialnego, ponieważ nie nakłada na nie żadnych nowych obowiązków finansowych. W przypadku samorządów zmniejszenie liczby sporów dotyczących wypadków na terenach leśnych może mieć charakter pośrednio korzystny poprzez ograniczenie potencjalnych kosztów odpowiedzialności za zdarzenia w lasach gminnych, choć projekt nie wprowadza dla nich nowych regulacji.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego, ponieważ nie nakłada na te podmioty żadnych nowych obowiązków finansowych. Wydatki związane z realizacją projektowanych przepisów, takich jak przygotowanie i utrzymanie tablic informacyjnych, będą ponoszone przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz dyrektorów parków narodowych ze środków własnych tych jednostek. W związku z tym nie zachodzi potrzeba wskazywania źródeł finansowania w budżecie państwa ani w budżetach JST.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ **Nie**

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacyjnej w rozumieniu przepisów prawa Unii Europejskiej, ponieważ nie wprowadza regulacji technicznych ani wymogów mających zastosowanie do produktów, usług lub infrastruktury w rozumieniu dyrektywy 2015/1535.

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**
➤ **Tak**

Projekt ustawy nie zawiera przepisów dotyczących podejmowania, wykonywania ani zakończenia działalności gospodarczej w rozumieniu art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu.

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**
➤ **Tak**

Wdrożenie projektowanych przepisów nie spowoduje żadnych obciążeń administracyjnych dla mikroprzedsiębiorców, małych ani średnich przedsiębiorców, ponieważ regulacja dotyczy wyłącznie zasad odpowiedzialności oraz obowiązków informacyjnych zarządców lasów i parków narodowych, a nie działalności gospodarczej prowadzonej przez MŚP.

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

- **Nie**
- **Tak**

Projekt ustawy nie zawiera przepisów regulujących ani określających wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich UE.

Warszawa, 18 grudnia 2025 r.

BEOS-WPEiM-2689/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI SEJMU

L.dz. SPS-III.020.396.7.2025

Data wpływu18.12.2025...

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody
(przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Daria Gosek-Popiołek)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zmierza do znowelizowania ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567) oraz ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, ze zm.).

Projektowana zmiana ustawy o lasach przewiduje wyłączenie odpowiedzialności zarządcy lasu wobec osób korzystających z udostępnienia lasu za szkody na mieniu, zdrowiu lub życiu, z wyjątkiem szkód wynikających z naruszenia obowiązków informacyjnych określonych w tej ustawie (art. 26 ust. 1 w związku z art. 26b ustawy o lasach). Proponowane zmiany określają również zasady zachowania należytej staranności przez osoby przebywające na terenie lasu (art. 26a ustawy o lasach). Ponadto projektowany art. 35 ust. 1a ustawy o lasach precyzuje, że odpowiedzialność nadleśniczego za stan lasu nie obejmuje odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu osób trzecich, spowodowane w lesie przez zjawiska i procesy naturalne, w szczególności przez warunki atmosferyczne.

W odniesieniu do ustawy o ochronie przyrody projektowana zmiana ma polegać na dodaniu art. 12 ust. 1a i 1b, określających obowiązki informacyjne oraz zasady wyłączenia odpowiedzialności dyrektora parku narodowego za wypadki zaistniałe na terenie parku narodowego.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zagadnień stanowiących przedmiot projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Marek Jaśkowski

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 18 grudnia 2025 r.

BEOS-WPEiM-2690/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-III.020.396.6.2025

Data wpływu18.12.2025.....

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Daria Gosek-Popiołek) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy zmierza do znowelizowania ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567) oraz ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, ze zm.).

Projektowana zmiana ustawy o lasach przewiduje wyłączenie odpowiedzialności zarządcy lasu wobec osób korzystających z udostępnienia lasu za szkody na mieniu, zdrowiu lub życiu, z wyjątkiem szkód wynikających z naruszenia obowiązków informacyjnych określonych w tej ustawie (art. 26 ust. 1 w związku z art. 26b ustawy o lasach). Proponowane zmiany określają również zasady zachowania należytej staranności przez osoby przebywające na terenie lasu (art. 26a ustawy o lasach). Ponadto projektowany art. 35 ust. 1a ustawy o lasach precyzuje, że odpowiedzialność nadleśniczego za stan lasu nie obejmuje odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu osób trzecich, spowodowane w lesie przez zjawiska i procesy naturalne, w szczególności przez warunki atmosferyczne.

W odniesieniu do ustawy o ochronie przyrody projektowana zmiana ma polegać na dodaniu art. 12 ust. 1a i 1b, określających obowiązki informacyjne oraz zasady wyłączenia odpowiedzialności dyrektora parku narodowego za wypadki zaistniałe na terenie parku narodowego.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Marek Jaśkowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 22.12. 2025 r.

RPW/43663/2025 – 1P

EZD RP KS
(BPW – III)
Data rejestracji: 2025 – 12 – 29
Data wpływu: 2025 – 12 – 29

1001-1.0280.409.2025

dot. RPW.41244.2025

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 grudnia 2025 r., dotyczące poselskiego projektu *ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody* (brak numeru druku sejmowego), przekazanego na podstawie art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, uprzejmie informuję, że nie przedstawiam opinii o tym projekcie odnoszącym się do problematyki leżącej poza zakresem zadań prokuratury.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Dariusz Korneluk
Pierwszy Zastępca Prokuratora Generalnego

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPS.III.020.396.11.2025*

Data wpływu *07.01.2026*

PROP-KPOP/2026-01

12 stycznia 2026 r.

Opinia

w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody – w zakresie odpowiedzialności zarządcy lasu i dyrektora parku narodowego za wypadki i szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne

W związku z prośbą Kancelarii Sejmu o zaopiniowanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody (dotyczącego odpowiedzialności zarządcy lasu i dyrektora parku narodowego za wypadki i szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne), Komisja PROP ds. Prawa Ochrony Przyrody, działając z upoważnienia i w imieniu Państwowej Rady Ochrony Przyrody **pozytywnie opiniuje projekt**, podkreślając że proponowana regulacja jest bardzo potrzebna i pilna.

Na problem przypisywania zarządcom lasów i dyrektorom parków narodowych nadmiernej odpowiedzialności za wypadki i szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne Państwowa Rada Ochrony Przyrody zwracała już uwagę w opinii PROP-KPOP/2024-06 z 22 lipca 2024 r.

Pełne zapewnienie bezpieczeństwa ludzi na terenie, który ma być kształtowany przez siły przyrody, w tym w lesie – tj. pełne ochronienie przed skutkami zjawisk i procesów naturalnych – jest niemożliwe. Próby dążenia do tego, przy racjonalnym nakładzie sił i środków nie znoszą ryzyka całkowicie, powodują istotne szkody przyrodnicze. Dlatego jasne przeniesienie odpowiedzialności za dbałość o swoje bezpieczeństwo na ludzi korzystających z takiego terenu, przy jednoczesnej kampanii informacyjnej i edukacyjnej, może przyczynić się zarówno do lepszej ochrony przyrody, jak i zmniejszenia liczby wypadków. Świadomość pewnych naturalnych zagrożeń - np. podczas silnego wiatru - oraz faktu, że jest się samodzielnie odpowiedzialnym za ich unikanie, prawdopodobnie skłoni wiele osób do większej rozważności i ostrożności.

W toku dalszych prac legislacyjnych nad projektem sugerujemy rozważenie następujących zagadnień:

1. Zastąpienie terminu „parking leśny” terminem „oznakowane miejsce do postoju pojazdów”, analogicznie jak w art. 29 ust. 2 ustawy o lasach. Termin „parking” nie ma jednoznacznego znaczenia normatywnego, a w praktyce Lasów Państwowych funkcjonuje rozróżnienie pomiędzy „parkingami” a „miejscami postoju pojazdów”, co może być powodem nieporozumień.
2. W projektowanym art. 35 ust. 1a ustawy o lasach usunięcie słów “w lesie”. Wyłączenie odpowiedzialności zarządcy lasu za szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne, w szczególności przez warunki atmosferyczne, powinno zostać ukształtowane w sposób obejmujący również szkody powstałe na gruntach przyległych do lasu, jeżeli ich bezpośrednią przyczyną jest element drzewostanu (np.

przewrócenie się drzewa lub upadek konaru). Zjawiska naturalne, takie jak silny wiatr, oblodzenie czy okiść, oddziałują w sposób ciągły i nie respektują granic ewidencyjnych. Skutki tych zjawisk mogą materializować się zarówno na terenie lasu, jak i poza nim — na gruntach sąsiednich.

3. W projektowanym art. 12 ust. 1a pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, słowa “pracowników Służby Parku Narodowego” zastąpić słowami “pracowników parku narodowego”. Nie wszyscy pracownicy parku tym osoby pracujące w terenie np. przy utrzymaniu szlaków turystycznych) stanowią Służbę Parku. Dyrektor jako pracodawca ponosi wobec pracowników odpowiedzialność odszkodowawczą za wypadki przy pracy i ustawa nie powinna naruszać tych regulacji.
4. W projektowanym art. 12 ust. 1a pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, po słowie “wypadki” dopisać (analogicznie do pkt 1) “zaistniałe na terenie parku narodowego”, a po słowach “przez zjawiska i procesy naturalne, w szczególności spowodowane przez warunki atmosferyczne” dopisać “lub zachowania dzikich zwierząt”.
5. W projektowanym art. 12 ust. 1a pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, skreślić słowa „o ile dochował wymogów, o których mowa w ust. 1b”. Jeżeli wyłączenie odpowiedzialności dyrektora parku za zdarzenia spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne będzie warunkowe, to dyrektorzy będą narażeni na roszczenia argumentowane niedostatecznym umieszczeniem informacji o ryzyku. Ocena, czy informacja była dostateczna, będzie zawsze subiektywna. Sam ust. 1b, nakładający obowiązek informowania o ryzyku, wydaje się wystarczający do zapewnienia, by ta informacja była realnie dostępna.

Przewodniczący Komisji

Paweł
Tomasz
Pawlaczyk

Elektronicznie podpisany przez
Paweł Tomasz Pawlaczyk
Data: 2026.01.12 20:41:19 +01'00'

Otrzymują:

- Kancelaria Sejmu,
- Minister Klimatu i Środowiska, Pani Paulina Hennig-Kloska,
- Główny Konserwator Przyrody, Podsekretarz Stanu w MKiS, Pan Mikołaj Dorożała